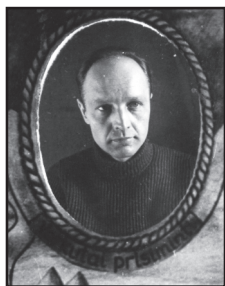

Pirmojo „VARPO“ numerio vedamasis

**Po Stalino
mirties, jau
prie
Malenkovo,
mes 62-ojo
baudžiamojo
lagerio
kaliniai
lietuviai,**

**pradėjome leisti ranka rašytą
laikraštėlį „VARPAS“.**

**Tam tikslui ir buvo skiriamas šis
mano eilėraštis, kurį savo atminty
išsaugojo mano lagerio bičiulis
Kazimieras Sutkus.**

Pranas Veverskis

*Menu tave, lietuviškų laukų artojai,
Kai vagą versdamas laimingas dainavai.
Svajingu ilgesiu gimtasis miškas mojo
Ir glostė žvilgsnį liūliuojantys javiai.*

*Menu tave, plonųjų drobių audėjęle,
Svajojančią darželyje saulėlydžių tyliu.
Jaunos širdies dar rūpesčiai negėlė,
Skambėjo juokas sidabro varpeliu.*

*Audra užėjo. Baisi. Negailestinga.
Audra miestely, kaime ir namuos.
Kur tas artojas, kur ta seselė dingo,
Kur ta idilija vakarės ramumos?*

*Miške kulkosvaidis įnirtęs kala,
Prie jo abu - artojas ir sesuo.
Kas patikės, kad šiaurėj prie Uralo
Bus pabaiga kančios kelių visu?*

*Kas patikės, kad tie, kur laisvę gynė,
Kur gynė židinį gimtų namų,
Užmirštų ugnį liepsnojančią krūtinėj,
Sudės sparnus po vergo likimu?*

*Lietuvi! Broli! Suvalgusi sesele!
Pabuskite! Vergaut gana!
Tėvynė šaukia jus į naują kelią
Namo jus šaukia žemė kruvina!*

*Pakelkit galvas išdidžiai ir drąsiai -
Lietuviais esame juk gimę mes!
Nedirbkim budeliams, sesele geltonkase,
Nelįskit, broliai, į tamsias gelmes!*

*Kiekviena tona jūs stiprinat sau pančius,
Kiekvienu kastuvu iškasamos anglios.
Ar motinų, tėvų našlaičių kančios
Susopusių širdžių pagieža neužlies?*

*Ar badas, šaltis, panieka, mušimai
Neprakalbės į juos ugnies žodžiu?
Ar nieko nesakys jums šitie rimai,
Kuriuos su ašara pasaulin palydžiu.*

*Lietuvi broli! Suvalgusi sesele!
Pabuskite! Vergaut gana!
Tėvynė šaukia jus į naują kelią,
Namo jus šaukia žemė kruvina!*

Apie tai, ką reikia prisiminti

Turint galvoje tai, kad ne visi skaitė ankstesnius mūsų nurodymus, neišven-giamai tenka kalbėti apie tolimesnę są-jūdžio eigą svarbu būtų galvoti, kad pa-čiu artimiausiu laiku pasieksime galu-tinį tikslą. Iš administracijos pusės bus daromi bandymai įkalbėti, paveikti lengvatomis. Svarbu tuo neapsigauti, nes tokiu atveju sunkiai išsiūbavęs streikas vėl atneš juokingai mažą nau-dą tik dalelei kalinių.

Mums lietuviams būtina prisiminti nacionalinę reikšmę streiko, kuris da-bar įgauna visuotinį pobūdį. Mūsų sie-kimai daug kuo skiriasi nuo kitų tau-tybių kalinių.

Gal pats svarbiausias dalykas, kurį reikia kiekvieną minutę prisiminti, tai griežtas išsišokimų vengimas. Neturi būti nei vieno netaktiško poelgio la-gerio administracijos atžvilgiu, nes tai galėtų iššaukti ginklo panaudojimą. Mes nekovoame jėga, mūsų ginklas išvermė ir santauka su kitų tautybių geros valios kaliniais.

Streikinis sąjūdis plečiasi tokiu grei-čiu, kad beveik neįmanoma užbėgti už akių ir perspėti įvykius. Prisime-nant mūsų siekimus, reikia kiekvienam laikytis pagrindinių nurodymų. Politi-nė padėtis gali dar pagreitinti įvykių eigą jeigu tokia padėtis prasitęs ilges-nį laiką, bet mes privalome (būti) ne-toli to, kad būtume tvirti savo įsitiki-nimuose ir siekimuose. Mes norime turėti tik tai, ką turi viso pasaulio tau-tos, mes norime gyventi ir dirbti ten, kur gimėm ir užaugom. Mes nesame

VARPAS

Lietuviais esame mes gimę,

nusikaltėliai, nes kovojam prieš smur-tą ir plėšikavimą, norėjom apginti sa-vo tėvus, žmonas ir vaikus nuo ištė-mimo į Sibirą. Juk mes nepažeidėm niekieno interesų, bet stengėmės ap-ginti savus. Kas gali žmogų smerkti už tai, kad jie nori gyventi?

Savanoriška vergija

Gamta apdovanojo žmogaus pri-gimtį nelygiomis dovanomis dėl to, kad gimtų meilė tarp tų, kurie turi daug, ir tų, kurie turi mažai. Daug turintieji turi galimybę parodyti mei-lę mažai turintiems, gi mažai turin-tieji turi galimybę taip pat meile atsi-mokėti tiems, kurie daug turi. Laisvai ir iš meilės gimsta abipusis žmonių bendravimas.

Deja, mes matome, kad labai daž-nai vienas žmogus, arba grupė žmo-nių, ne tik neduoda kitiems žmonėms gyvenimo dovanų, bet atvirkščiai -at-ima iš žmogaus viską: laisvę, Tėvynę, šeimą, žmogiškąsias sąlygas, pavers-dami žmogų, netekusiu žmogiškųjų sa-vybių vergu.

Tai daro tironai. Šiandien irgi mi-lijonai žmonių yra patekę nepakelia-mon vergijon, milijonai žmonių kū-nu ir siela vergauja tironams. Kaip gi taip gali būti? Tiek milijonų, tiek daug miestų ir sodžių vergauja ir pakenčia saujelę tironų, saujelę žmonių, kaip ir jie patys.

Laisvė žmogui - prigimties da-lykas; vergija gi - prieš žmogaus prigimtį. Jei kas abejoja, tepaž-velgia į gyvulių pasaulį; daugelis žvėrių miršta, vos tik patekę į nelaisvę. Žvėrį pagauti, paimti nelaisvėn galima tik per kovą. Dargi mažutė zylė, įmesta nar-vely badauja, nelesa įmestų grū-dų, susikruvina snapelį ir miršta su nenugalimu veržimusi į lais-vę. O žmogus? XX amžiaus žmo-gus, patupdytas į vielomis aptver-tą kvadratą, paima viską, ką jam duoda pavergėjas, nuolankiai su-tinka būti narve savarankišku vergu ir visą savo gyvenimą, pri-ma maisto likučius, popierines dovanas, blizgučius, margarino kilogramą, ir sutinka dirbti iš paskutinių jėgų viską, ką tik įsa-kys jo vergvaldys - tironas. Ir keisčiausia tai, kad ne vienas

